МЕҲНАТ БАҲОРИ БОШЛАНДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 22 март 1974 йил, жума ◆ № 68 (15.848). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Сўз — илғор маккажўхорикорларга!

ҲАМ ДОН, ҲАМ ОЗУҚА

ЛЮБОВЬ ЛИ,

Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози комплекс механизациялашган маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Маккажўхори — дон, чорва моллари учун тўйимли озуқа демакдир. Бу қимматбаҳо экиндан юқори ҳосил етиштирилган хўжаликларда дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш кескин кўпаяди. Шуниси диққатга сазоворки, маккажўхори ер танламайди, меҳнатидан қочилмаса, дала ишлари комплекс механизациялаштирилса, ҳар қандай шароитда ҳам юқори ҳосил олиш мумкин. Буни ўз тажрибамизда кўриб, тўла ишонч ҳосил қилдик.

Бироқ, маккажўхори парваришни яхши кўрадиган экин, вақтида экилса, кўчатлар сони бир текис бўлиши таъминланса, қатқалоққа йўл қўйилмаса, агротехника муддатларида озиқлантирилиб, суғорилса катта хирмон кўтариш мумкин. Борди-ю, деҳқончиликда шаблонга йўл қўйилса, хўжалик раҳбарлари бу экиннинг қадр-қимматига етмаса уруққа куйиб қолиш ҳам мумкин.

Мен узоқ йиллардан буён комплекс механизациялашган маккажўхорикорлик бригадасига бошчилик қиламан. Иш жараёнида кўп қийинчиликларга дуч келдим. Бу қийинчиликлар маккажўхори экиш учун ер танлаш, уруғнинг юқори кондицияли бўлишини таъминлашда юз берди. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам иккиланмадим, юқори ҳосил олиш учун астойдил курашдим. Бригадамизнинг аъзолари меҳнатнинг оғирини машиналар гарданига ортишда ташаббус кўрсатдилар. Бугун шуни қувонч билан айтаманки, маккажўхоридан юқори ҳосил етиштириш туфайли иззат-обрў эгаси бўлдим.

Маккажўхорини икки мақсадни кўзлаб — дон ва силос бостириш учун, кўплаб кўкпоя олиш учун ўстирамиз. Агротехника тадбирлари изчиллик билан амалга оширилиши туфайли ҳосилдорлик йилдан-йилга кўтарилмоқда. Масалан, 1973 йилда колхоз бўйича 279 гектар майдонга маккажўхори экдик. Шундан 99 гектари дон учун. Бунинг ҳар гектаридан 79 центнердан сараланган дон олдик, давлатга 750 тонна стандартга мос келадиган уруғлик сотдик. Хўжалигимизнинг эҳтиёжи учун 12 тонна уруғлик қолдирдик. Шуни ҳам айтиш керакки, қўшни колхозларга 19 тонна уруғлик дон армуғон этдик. Шундай қилиб, колхозимиз маккажўхори дони етиштиришда лабораторияга айланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев колхозимизда бўлган кезида маккажўхори етиштиришнинг тақдири ва истиқболлари билан қизиқди. Биз бой тажрибаларимизни сўзлаб бердик. Ўртоқ Л. И. Брежнев ишимиздан мамнун бўлди ва катта муваффақиятлар тилади. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев маккажўхори етиштиришни кўпайтириш ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилмоқда. Унинг Ўзбекистон ССР ёш маккажўхорикорларининг республика кенгаши қатнашчиларига йўллаган хати бунинг ёрқин далилидир. Мактубдаги «Сиз, ёш маккажўхорикорларга, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришингизни, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажариш учун курашда янги катта муваффақиятларга эришишингизни чин кўнгилдан тилайман» деган сўзлари биз маккажўхорикорларни меҳнатда янги зафарларга чорламоқда.

Республика қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойида юксак мажбуриятлар қабул қилинди. Маккажўхори дони етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берамиз, бунинг учун 1000 та маккажўхорикор комсомол-ёшлар бригадаларини ташкил қиламиз. Ҳар гектардан камида 65 центнердан дон ҳосили олиб, жами [illegible] етказамиз, дейилади мажбуриятларда.

Мажбурият олиш — улкан ишнинг бошланишидир. Ҳар биримиз бу улкан ишга ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшмоғимиз, ички имкониятлар ва резервларни шу мақсад йўлига тўла сафарбар этмоғимиз керак. Ирмоқлар бирлашиб [illegible] ҳар биримизнинг меҳнатимиз билан [illegible] дон Ватан хазинасини бойитади, [illegible] турмуш [illegible] гўшт [illegible] кўпайтиришга [illegible].

Колхозимиз маккажўхорикорлари бу йил ҳам 279 гектар ерга маккажўхори экишга азму қарор қилдилар. [illegible] имконияти [illegible] йўли билан ҳосилдорликни [illegible] оширамиз. [illegible] фақат [illegible] гектардан [illegible] сараланган уруғлик [illegible].

Чорвачиликни [illegible] маҳсулот етиштиришни [illegible] зарур. Шундай [illegible] кўпайтириш [illegible] маккажўхорикор. [illegible] 800 центнер [illegible] белгилов[illegible] қиламиз. [illegible] Буни ўзимиз [illegible] намуна [illegible] боғлиқ [illegible]. Гап [illegible] маккажўхорикорлик [illegible].

Мен [illegible] уруғ[illegible] юқори [illegible] экан, [illegible] уруғ[illegible] зарур. [illegible] шарт [illegible] қуйидаги [illegible].

Гектаридан [illegible] ернинг [illegible] ҳосил [illegible] юқори ҳосил [illegible] қаров[illegible] ҳар йили [illegible] ва [illegible].

Са[illegible] экан, [illegible] гибрид[illegible] зиёд ҳосил[illegible] давлат стандарт[illegible] алоҳида [illegible] қачон, ҳеч қаерда паст кондицияли уруғнинг экилишига йўл қўймаслигимиз лозим. Уруғни экишдан олдин албатта лаборатория анализидан ўтказишимиз керак.

Маккажўхори бегона ўтлар билан чиқиша олмайди. Шундай бўлгач, экиладиган уруғни бегона ўтлар уруғидан тозалаб, соф ҳолга келтириш муҳим вазифадир. Шунингдек, маккажўхоризорларни бегона ўтлардан мунтазам тозалаб боришимиз зарур.

Ҳосил ҳар туп ўсимликдан олинади, ўсимлик соғлом, бақувват ўсса ҳар тупи уч-тўртта, айримлари беш-олтитагача сўта боғлайди. Сўтанинг дони бўлиқ бўлади, яхши тарози босади, сифатли уруғлик олинади.

Бу йил маккажўхори экиш анча кечикди. Бунга баҳорнинг одатдагидан кейинроқ бошланиши сабаб бўлди. Хўжаликларимизда техника воситалари, ишчи кучи етарли, ер тайёрланган, малакали механизатор кадрларга эгамиз. Шундай бўлгач, ҳалол меҳнат билан кечикишни тугатишимиз, маккажўхорини тез кунда экиб бўлишимиз, ниҳоллар униб чиқиши билан парваришни бошлаб юборишимиз лозим. Ҳосил тақдири — деҳқон қўлида. Астойдил меҳнат қилсак, узилишни тезда бартараф этишимиз мумкин ва зарур.

Шуни ҳам айтиш керакки, қиш фаслида ёғингарчиликлар кўп бўлиши туфайли ўтган йили кузда ерларни шудгорлаш пайтида солинган ўғитлар тупроқнинг қуйи қатламига чўкди, ёш ниҳоллар ундан тезда баҳра олиши қийин. Вазият бу йил маккажўхори ўсимликларини ҳар қачонгидан эртароқ озиқлантиришни тақозо этади. Шунинг учун минерал ва органик ўғитларни тезроқ ерга солишимиз, самарадорлигини ошириш чораларини кўришимиз керак. Биз ўсимлик икки-уч қулоқ бўлгандаёқ биринчи озуқани берамиз. Маккажўхоризорларга камида 13-15 тоннадан органик ўғит солишни кўзда тутмоқдамиз. Минерал ўғитлар солишда тупроқ картограммасига эътибор қиламиз.

Юқорида айтилганидек, маккажўхори экини қатқалоқни ёқтирмайди. Баҳор фаслида эса ёғингарчиликлар бўлиб, қатқалоқ юзага келиши мумкин. Унга қарши қаттиқ чоралар кўрамиз. Маккажўхоризорларда узунаси ва кўндалангига культивация ўтказамиз. Бу билан, аввало, қатқалоқни йўқотсак, қолаверса, тупроқни майин ҳолга келтириб, ўсимликнинг қуёш нури, ёруғлик ва иссиқликдан баҳраманд бўлишига шароит яратамиз.

Маккажўхорикорликда сув режимига қаттиқ риоя қилиш талаб этилади. Ўсимликни ёшлигидан сувхўр қилиб қўймаслигимиз керак. Бунга йўл қўйилса ғовлаб кетади, сўта сони камаяди, дон салмоқли бўлмайди. Айни кезда ўсимликни чанқатиб қўйиш ҳам ҳосил чўғига путур етказади. Шунинг учун ўсимликни суғоришда сув режимига алоҳида эътибор қилмоғимиз, тупроқ тузилиши, сизот сувнинг ер сатҳидан нечоғли паст ёки юқори жойлашганини инобатга олмоғимиз керак.

Ўтган йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, ўғит ўсимликнинг ўсиш ва ривожланишини ҳисобга олмай кечикиб ерга солинганда ёки чанқатиб қўйилганда ҳосилдорлик анча камаяди. Бунга йўл қўймаслик учун ҳар бир картадаги ўсимликнинг ҳолатини ҳисобга олиб ўғит солишимиз ва сув беришимиз керак. Ер етилиши билан дарҳол чуқур культивация ўтказиш намни тўла сақлаб қолишда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Гектаридан 80 центнердан дон хирмони кўтаришга аҳд қилганимизни юқорида айтиб ўтдим. Лекин бу чегара эмас. Бригадамиз аъзолари билан маслаҳатлашиб, донни гектар бошига 100 центнерга етказиш ниятимиз бор. Ҳозир шуни кўзлаб иш тутмоқдамиз. Ли Валентин, Ташин Владимир каби механизаторларимиз дала ишларини комплекс механизациялашда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Бакир Мирзабоев, Юсуф Мусаев каби сувчиларимиз кўп йиллик тажрибаларини ишга солиб, ўсимликни энг яхши агротехника муддатларида суғорадилар.

Ҳар гектар ерга қанчадан ўғит солиш ҳақида ўша ернинг тупроқ тузилишини ҳисобга олиб норма белгилаш мумкин. Лекин бизнинг фикримизча, маккажўхори парвариши даврида ҳар гектар ерга ўртача 300 килограммдан аммиак селитраси ва 100 килограммдан калий ўғити солиш мақсадга мувофиқдир.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаота шаҳридаги тантанали йиғилишда сўзлаган тарихий нутқидан илҳомланган колхозимиз маккажўхорикорлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида ҳар қачонгидан кўп маккажўхори дони ва кўкпояси етиштириш, шу йўл билан давлатга юқори сорт маккажўхори дони сотиш, чорва моллари учун силос бостиришда катта ғалабаларга эришадилар.

Белгиловчи йилда юксак марраларни эгаллашга аҳд қилган Тўрақўрғон районидаги «Намуна» колхозида ерга барака уруғи ташланди. Пахтакорлар чигитни тез ва сифатли экиб олиш учун ғанимат дамлардан унумли фойдаланмоқдалар. Суратларда: юқорида сеялкачи Исроил Раҳмонов, пастда 19-бригада далаларида чигит экиш пайти.

Е. Корниенко фотолари, (ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛДАГИ УЛКАН МАРРАЛАРИ:

ГЎШТ ЕТИШТИРИШНИ ЯНА 27 МИНГ ТОННА КЎПАЙТИРАМИЗ

1974 ЙИЛДА ГЎШТ ЕТИШТИРИШНИ ЯНА 27 МИНГ ТОННА КЎПАЙТИРАМИЗ, ОБЛАСТЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МИҚДОРДА ГЎШТ ТАЙЁРЛАШНИ ТАЪМИНЛАЙМИЗ.

Областлар	Колхозлар ва давлат хўжаликларида жами (тирик вазнда минг тонна ҳисобида)	1973 йилга нисбатан ўсиш	
		минг тонна ҳисобида	процент ҳисобида
Тошкент	30,7	3,4	112,5
Самарқанд	29,4	3,6	114,0
Бухоро	28,6	3,4	113,5
Қашқадарё	21,9	3,2	117,1
Андижон	18,7	2,2	113,3
Фарғона	17,1	1,3	108,2
Сурхондарё	16,9	2,1	114,2
Жиззах	16,8	3,2	123,5
Наманган	14,0	1,5	112,0
ҚҚ АССР	9,6	1,3	115,7
Хоразм	8,5	1,4	119,7
Сирдарё	7,0	0,6	116,7

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИ ЧИГИТ ЭКИШНИ БОШЛАДИЛАР

ЖИЗЗАХ. (Телефон орқали). Дўстлик районидаги Ғафур Ғулом номли 15-А совхозида чигит экиш бошланди. Очил Ғаниев бошқарувчилик қилаётган 7-бўлим пахтакорлари областда биринчи бўлиб ерга барака уруғи қададилар. Дастлабки кунниёқ Марди Жиянбоев, Шойбек Қулматов, Малик Дарвешов бошлиқ бригадаларда 8-9 гектардан ерга чигит экилди. Эрқул Саримсоқов, Расул Қулбеков каби механизаторлар биринчи кунларданоқ астойдил ишладилар.

Шунингдек Мамажон Дадажонов номли, Қосим Раҳимов номли, «Октябрь 50 йиллиги» совхозларида ҳам ерга барака уруғи ташланди.

Расмий ахборот

Л. И. Брежнев Япония элчисини қабул қилди

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 20мартда Япониянинг СССРдаги элчиси А. Сигемицуни қабул қилди.

Элчи Л. И. Брежневга Япония бош министри К. Танаканинг шахсий мактубини топширди.

Л. И. Брежнев билан А. Сигемицу ўртасида бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Япония ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш масалалари қараб чиқилди.

А. Н. Косигин Фам Ван Донг ва Нгуен Зуй Чинь билан учрашди

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 20 мартда Кремлда Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг ва Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинь билан учрашди. Улар ўз сафарларида Москвада меҳмон бўлишган эди.

Дўстона ва самимий вазиятда ўтган учрашув вақтида Фам Ван Донг Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган 22-пленуми ва бу пленумда қабул қилинган ҳамда ВДР халқ хўжалигини тиклаш суръатларини жадаллаштиришни таъминлашга қаратилган муҳим қарорлар ҳақида, 1974 йилги давлат планини тасдиқлаган Миллат мажлисининг тўртинчи сессияси тўғрисида, республика аҳолиси мамлакат олдида турган мураккаб иқтисодий вазифаларни бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганлиги тўғрисида ахборот берди. У ВДР ҳукумати ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати Париж битимини қатъий ва пухта амалга оширишни таъминлаш учун олиб бораётган кураши ҳақида гапирди.

Сайгон маъмуриятининг хатти-ҳаракатлари натижасида Жанубий Вьетнамда жиддий мушкулликларни вужудга келтирадиган ғайри табиий аҳвол сақланиб қолаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Сайгон маъмурияти АҚШ империалистик доираларининг қўллаб-қувватлаши билан Париж битимини муттасил бузиб келмоқда.

Суҳбат вақтида турли соҳаларда Совет — Вьетнам ҳамкорлигига доир масалалар ва ҳар икки томонни қизиқтираётган бошқа баъзи проблемалар қараб чиқилди.

А. Н. Косигин Совет Иттифоқи ВДР ҳукумати ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг Парижда тузилган битимларни тўла-тўкис ва пухта амалга ошириш учун, Жанубий Вьетнамдаги ички сиёсий проблемаларни ҳаққоний ҳал этиш ва Жанубий Вьетнамда демократик асосда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун олиб бораётган кураши билан доим бирдам эканлигини айтди.

Совет томони Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети билан ВДР ҳукуматининг мамлакат экономикасини тезроқ тиклашга ва Вьетнам Демократик Республикасида социализмнинг моддий-техника базаси қурилишини кенг авж олдира бошлашга қаратилган сиёсатини қўллаб-қувватлаётганлигини изҳор қилди.

(ТАСС).

Норвегия Бош министри Москвадан жўнаб кетди

Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Норвегия Бош министри Трюгве Браттели 21 мартда Москвадан Совет Иттифоқи бўйлаб сафарга жўнаб кетди.

Ҳурматли меҳмон ва унинг ҳамроҳлари Тошкент, Самарқанд ва Ленинградга борадилар.

Норвегия ва СССРнинг Давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Норвегия ҳукуматининг бошлиғини СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Советии Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР министрлари В. П. Елютин, А. А. Ишков, Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов, СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Д. С. Никифоров ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Норвегиянинг Совет Иттифоқидаги элчихонасининг дипломатик ходимлари ҳам бор эди.

Аэродромда фахрий қоровул саф тортди ва Норвегия билан Совет Иттифоқи Давлат гимнлари ижро этилди.

А. Н. Косигин билан Трюгве Браттели совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар. Москва меҳнаткашларининг вакиллари норвегиялик меҳмонларни самимий кузатиб қолдилар.

Норвегия диний ишлар ва маориф министри Б. Гьерде, Бош министр маҳкамасининг статс-секретари К. Кристенсен, Норвегия Ташқи ишлар министрлиги сиёсий департаментининг бошлиғи К. Вибе, Норвегия Ташқи ишлар министрлиги савдо-сиёсий департаментининг бошлиғи Б. Брюн, Норвегия Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири Д. Стенсет ва Норвегиянинг бошқа расмий кишилари, шунингдек Норвегиянинг СССРдаги элчиси Ф. Якобсен Норвегия Бош министри билан биргаликда мамлакат бўйлаб сафарга жўнаб кетдилар.

Совет томонидан СССР денгиз флоти министри Т. Б. Груженко, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Ю. Н. Черняков, СССРнинг Норвегиядаги элчиси С. К. Романовский Т. Браттелига ҳамроҳлик қиладилар.

(ТАСС).

Норвегия Бош министри Тошкентда

Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан СССРда меҳмон бўлиб турган Норвегия Бош министри Трюгве Браттели 21 мартда Тошкентга келди.

Норвегия, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Норвегия ҳукуматининг бошлиғини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, министрлар, Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар.

Норвегия Бош министри аэропортдан ўзи учун ажратиб берилган резиденцияга жўнаб кетди.

Бош министр билан бирга Норвегия диний ишлар ва маориф министри Б. Гьерде, Бош министр маҳкамасининг статс-секретари К. Кристенсен, Норвегия Ташқи ишлар министрлиги сиёсий департаментининг бошлиғи К. Вибе, Норвегия Ташқи ишлар министрлиги савдо-сиёсий департаментининг бошлиғи Б. Брюн, Норвегия Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири Д. Стенсет, шунингдек Норвегиянинг СССРдаги элчиси Ф. Якобсен ҳам Тошкентга келишди.

Норвегия Бош министрининг мамлакат бўйлаб қилаётган сафарида СССР денгиз флоти министри Т. Б. Груженко, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Ю. Н. Черняков, СССРнинг Норвегиядаги элчиси С. К. Романовский унга ҳамроҳлик қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев Чили Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий комиссиясининг аъзолари В. Тейтельбойм, Чили Компартияси Марказий Комитети Сиёсий комиссияси аъзолигига кандидат М. Кантеро ва Чили Компартияси Марказий Комитети аъзоси А. Янес билан 19 март куни КПСС Марказий Комитетида суҳбатлашдилар.

Самимий вазиятда ўтган суҳбат давомида чилилик ўртоқлар [illegible]

А. П. Кириленко ва Б. Н. Пономарев ўртоқлар пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган КПСС ва совет халқи [illegible]

[illegible] рига, Чили коммунистларига жанговар салом етказишни ва КПСС билан бутун совет халқи улар билан ҳамиша бирдам эканликларини билдиришни илтимос қилдилар. Ҳаёти жиддий хавф остида қолган Чили Компартиясининг Бош секретари Луис Корваланни ва Халқ бирлиги партияларининг бошқа раҳбарлари ҳамда аъзоларини КПСС бутун жаҳон демократик жамоатчилиги билан бирга дарҳол озод қилиш учун қатъий курашади, деб айтилди. КПСС, бутун совет халқи хунтанинг барча шафқатсиз қувғин ва террор ҳаракатига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирадилар.

ПАРТИЯ МАКТАБИДА ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Тошкентдаги олий партия мактабида ўтказилган илмий-назарий конференция «Ўрта Осиё республикаларининг ташкил топиши ва ривожланиши — ленинча миллий сиёсат тантанаси» деган мавзуга бағишланди.

Мактаб директори, тарих фанлари доктори М. Ғ. Ваҳобов Ўрта Осиё республикалари Коммунистик партияларининг ташкил топиши ва ғоявий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамланиши тўғрисида доклад қилди. Шундан кейин Ўрта Осиёнинг турли республикаларидан ўқишга келган мактаб тингловчилари доклад қилдилар ва ахборот бердилар. Улар қардош халқларнинг хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари тўғрисида гапирдилар, республикалардаги партия ташкилотларининг фаолиятига тўхталиб ўтдилар. Кўпгина нутқлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланди.

Конференцияда Боку ва Олмаота олий партия мактабларининг тингловчилари ҳам қатнашдилар. Улар қардош республикаларда ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилишини яққол кўрсатиб берувчи мавзуларда доклад қилдилар. (ЎзТАГ).

50 Замондош билан суҳбат

«Совет Ўзбекистони» юбилей анкетаси

ҲАҚИҚАТ ТАНТАНАСИ

Доҳий В. И. Лениннинг ҳаётбахш ғоялари тантанаси туфайли, Коммунистик партия ва Совет давлати ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга оширганлиги, оловли ва жанговар йилларда синовдан муваффақиятли ўтиб, метиндек мустаҳкамланган халқлар дўстлигининг бузилмас бирлиги, пролетар интернационализмига чексиз садоқат туфайли ўзбек халқи тараққиётнинг катта йўлини босиб ўтди. Эндиликда у ривожланишнинг нурли йўлига ўтиб олди.

Тенг ҳуқуқли қардош халқлар оиласининг бахтиёр аъзоси бўлган жонажон Ўзбекистонимиз ўзининг ярим асрлик муборак ёшини меҳнатда, турмушда улкан ютуқлар билан кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўряпти.

Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси «Замондош билан суҳбат» деб номланган янги юбилей анкетаси ташкил этди.

Биринчи сўз КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти Ўзбекистон филиали, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Эркин Юсуповга.

1. Сиз ижод ва меҳнат қилаётган коллектив Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйини қандай совға-саломлар билан кутиб оляпти?

2. Шонли йиллар, шахсан, сизнинг ҳаётингизда ва фаолиятингизда қандай из қолдирди?

3. Сизнингча, тарихга зарварақ бўлган бу йиллар ичида халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми ғоялари тантанаси ва унинг кучи нималарда намоён бўлди ва бўлмоқда?

4. Коллектив аъзолари партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини муваффақиятли бажариш учун қандай социалистик мажбуриятлар қабул қилган ва уни бажариш учун қандай ташаббуслар билан чиқмоқдалар?

* * *

1. Шу йил октябрь ойида, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ташкил этилганига 50 йил тўлади. Республикамиз меҳнаткашлари мамлакатимизнинг барча халқлари билан биргаликда бу санани муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Ўзбек диёрида бўладиган бу тантана мамлакатимизнинг турли бурчакларида яшаётган ҳар бир совет кишиси учун ҳам қувончли ва фахрлидир. Ўтган 50 йил ичида Ўзбекистон меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлиги остида иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий муносабатларни юксалтиришда, социалистик маданиятни кенг равнақ топтиришда улкан ютуқларни қўлга киритдилар. Бу ютуқларни бизнинг хорижий мамлакатлардаги дўстларимиз XX асрнинг мўъжизаси деб атамоқдалар. Биз совет кишилари учун бу мўъжиза бўлиб қолмай, партия раҳбарлигида, меҳнаткашларнинг фидокорона ва онгли меҳнати заминида, қўлни-қўлга бериб, дўстона оилага бирлашиб, ягона мақсад йўлидан бораётган турли миллатлар ва халқларнинг дўстлиги асосида рўёбга чиққан ҲАҚИҚАТдир.

Ўзбек халқи 50 йил ичида ўрта асрчиликдан ҳозирги давр тараққиётининг энг юксак чўққиларига кўтарилди. Ўлкада бир ёқлама ривожланган, қолоқ саноат ва ўрта асрчилик намунаси бўлган ҳунармандчилик корхоналари ўрнига замонавий фан ва техниканинг энг юксак ютуқларига асосланган саноат барпо этилди.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида ҳам қўлга киритган ютуқларимиз беҳисоб ва улуғвор. Улуғ Октябрь инқилобидан олдин қишлоқ хўжалигида қолоқ-патриархал, феодал муносабат ҳукмронлик қилар эди. Социалистик қурилиш жараёнида феодал муносабатлар ва мустамлакачилик сарқитларига абадий барҳам берилди. Қишлоқ хўжалиги кенг социалистик тараққиёт йўлига ўтиб олди. Ҳозир Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги замонавий фан ва техника ютуқлари асосида, колхоз тузумининг равнақи, такомиллашиши ва ўсиши заминида ривожланиб бормоқда.

Республикамизда ижтимоий муносабатлар ва социалистик маданият, фан ҳар томонлама ривожланди. Буларнинг ҳаммаси ўтган ярим аср ичида қўлга киритган улуғвор ютуқларимизнинг намунасидир. Бу ютуқлар заминида Ленин ташкил этган Коммунистик партиянинг жамият тараққиётига илмий раҳбарлик қилиши, социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг бекиёс имкониятлари, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг қаҳрамонона ва фидокорона меҳнати, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам ётади. Биз қўлга киритган мўъжизанинг сабабини ана шулардан қидирмоқ керак.

Ўзбекистон Компартияси Туркистондаги социал-демократик ҳаракатнинг, Туркистон Коммунистик партияси революцион анъаналарининг давомчиси, КПССнинг жанговар отряди ва таркибий қисми сифатида пайдо бўлди.

Ўрта Осиё республикаларида марксизм-ленинизмнинг капитализмни четлаб, социализмга ўтиш йўллари тўғрисидаги таълимоти биринчи марта амалий равишда қўлланилди ва исботланди.

Ўзининг 50 йиллик юбилейини Ўзбекистон Коммунистик партияси социалистик ва коммунистик қурилишга раҳбарлик қилишнинг илмий асосларини ва ташкилий принципларини такомиллаштириш, ярим миллионга яқин кишидан иборат бўлган республика коммунистларининг бирлигини, ғоявий-сиёсий етуклигини янада мустаҳкамлаш соҳасида улкан ютуқларни қўлга киритиш билан кутиб олмоқда.

Институтимиз коллективи ҳам Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун катта ҳозирлик кўрмоқда. Коллективимиз олдида Ўзбекистон Коммунистик партияси тарихини марксча-ленинча илмий методология асосида чуқур ва атрофлича ёритиш, партиямиз ҳозирги кунда ҳал қилаётган вазифаларни ўрганиш ва умумлаштириш, партия фаолиятининг назарий асосларини ёритиш сингари масъулиятли вазифалар турибди. Шонли юбилей арафасида институт коллективи республикамизнинг таниқли олимлари билан биргаликда «Ўзбекистон Коммунистик партияси тарихи очерклари»ни ёзиб тугаллади ва нашрга топширди. Бу асарни тайёрлашда олимлардан К. Е. Житов, М. Мусаев, Ҳ. Турсунов, М. Ваҳобов, Т. Жўраев ва бошқалар фаол иштирок этдилар. Республика партия ташкилоти тарихини ёритиш назарий ва амалий аҳамиятга эга.

Бундан ташқари коллективимиз мамлакатимиз халқлари бирлиги тантанасига бағишланган «Халқлар дўстлигининг қудратли кучи» деб номланган тўпламни ҳам нашр этди. Бу тўпламга республикамизнинг таниқли партия ва давлат арбоблари, йирик олимларининг мақолалари киритилди. Тўпламдаги ҳар бир мақолада республика меҳнаткашлари қўлга киритган барча ютуқлар СССР халқлари дўстлигининг кучи ва қудрати билан боғлиқ эканлиги ёритилган. Республикамизнинг ютуқлари — барча совет кишиларининг ютуғидир.

Республикамиз тарихи меҳнаткаш омманинг қаҳрамонона фаолияти билан бир қаторда шу фаолиятга бошчилик қилган содиқ ленинчи, изчил интернационалист партия кадрларининг номи билан ҳам боғланган.

Институтимиз коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтлари билан биргаликда Ф. Хўжаев танланган асарларининг III томини нашр этишни тугаллади. Ҳозирги кунда А. Икромов танланган асарларининг III томи нашрдан чиқмоқда. Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош Охунбобоевнинг I томлик танланган асарлари нашрга тайёрланяпти. Булардан ташқари юбилей арафасида Ўзбекистондаги социалистик қурилишнинг бошқа фаол иштирокчиларининг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган қатор рисолаларни нашр этмоқчимиз. Институтимиз юбилей арафасида Л. К. Шек, Н. И. Маслов ва бошқаларнинг Ўзбекистон Компартияси тарихига оид монографияларини ҳам нашр этмоқда.

2. Улуғ Октябрь Социалистик революцияси шахсан менинг тақдиримда ҳам катта роль ўйнади. Бу ўринда мен бир мисолни келтирмоқчиман. Совет олимлари билан кўпгина хорижий мамлакатларда бўлганимда ўзбекистонлик профессор, фан доктори, деб таништирардилар. Шундан кейин ҳамма ерда менга бир хил савол беришади: «Сиз кимнинг фарзандисиз?», «Ота-онангиз сизга қандай қилиб шунча билим бериш имконини топди?». Мен бу саволларга оддий жавоб бердим. Бизда билим олиш учун ҳаммага тенг имконият яратилган. Ҳар ким ўқиши, ўз қобилиятини ҳар томонлама ривожлантириши мумкин.

Мен оддий ишчининг фарзандиман. Ёшлик вақтимдаёқ отам Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган. Ёлғиз онам билан қолиб, университетни тамомладим. Аспирантурада ўқиб, фан кандидати ва ундан кейин фан доктори бўлдим, деб жавоб бердим. Улар менинг жавобимга ишондилар, деб ўйлайсизми? Албатта, йўқ! Капитализм жамиятида яшаб, бутун дунёқараши, эътиқоди, тушунчаси шу жамиятда шаклланган кишилар учун бу жавоб тушунарли эмас. Улар оддий ишчининг фарзанди профессор ёки фан доктори бўлишига асло ишонмайдилар. Ахир, капиталистик мамлакатларда олий ўқув юртларида таълим олиш пуллик бўлганлиги учун оддий ишчилар ва деҳқонлар ўз фарзандига олий маълумот бериш имкониятига эга эмасликлари ҳаммамизга маълум-ку!

Мен ўзимнинг фан соҳасида эришган озгина ютуқларимни социализм туғдирган имкониятлар ва партиямиз кўрсатаётган оталарча ғамхўрлик билан боғлаб қарайман. Ана шу имкониятлар ва ғамхўрлик туфайли ўз билимимни ошириш, республикамиз олимлари сафига қўшилиш имконига эга бўлдим. Менинг таржимаи ҳолим республикамиздаги олимларнинг асосий кўпчилиги таржимаи ҳолидан асло фарқ қилмайди. Мен ўз вазифамни партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатган ғамхўрлигига жавоб беришдан, жамиятимиз тараққиётига озгина бўлса ҳам ҳисса қўшишдан иборат, деб ҳисоблайман. Ҳозиргача юздан ортиқ асарларим ўзбек, рус, инглиз, француз тилларида нашр этилди, 40 га яқин фан кандадати етиштирдим. Ҳукуматимиз менинг Ватан ва халқ олдидаги хизматимни юксак тақдирлаб, икки орден ва медаллар билан мукофотлади. Демак, менинг тақдиримда Октябрь социалистик революцияси, у яратиб берган имкониятлар катта роль ўйнади.

3. Биз ўтган 50 йилга назар ташлар эканмиз, бу соҳада эришган ютуқларимизнинг асосий омилларидан бири СССР халқларининг дўстлиги, ўзаро ёрдами ва ҳамкорлигида эканини яққол кўрамиз. Қўлга киритган улкан ютуқларимизнинг шу дўстлик билан боғланмаган бирорта ҳам саҳифаси йўқ. Ана шу дўстлик оғиримизни енгил қилди, кучимизга куч қўшди, ишончимизни мустаҳкамлади.

Социалистик қурилиш йилларида мамлакатимизнинг илғор районларидан келган ишчилар саноатни тиклаш ва ривожлантиришда, социалистик тараққиёт йўлига кенг деҳқонлар оммасини олиб киришда катта жонбозлик кўрсатдилар. 25 мингчиларнинг фаолияти оддий жонбозлик эмас, балки дўстлигимизнинг пойдеворига қўйилган биринчи ғиштлардир.

Оғир гражданлар уруши даврида Ўрта Осиёга В. И. Ленин йўлланмаси билан келиб, Совет Шарқидаги биринчи давлат университетини очган рус олимларининг хизмати жуда катта илмий жасорат эди. Республикамизда кенг тармоқ отган ҳозирги олий ўқув юртлари, номи оламга танилган етук олимларимизнинг камолоти шу фидокор рус олимлари таратган биринчи зиё билан боғланган-ку!

Халқлар дўстлиги ҳақида жуда кўп гапириш мумкин. Бу дўстлик тарихини қанчалик ўрганмайлик, бу дўстликни янада мустаҳкамлаш керак, уни кўз қорачиғидек асраш лозим, деган хулосага келамиз.

Биз буюк вазифаларни бажардик. Лекин ҳал қилишимиз лозим бўлган вазифалар улардан ҳам улканроқ. Халқларимиз дўстлиги мустаҳкам бўлиши бу улкан вазифаларни муваффақиятли бажаришнинг энг асосий шартларидан биридир.

4. КПСС XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларидан руҳланган институтимиз коллективи юбилей йилида ўз зиммасига янги юксак мажбуриятларни олди. Бу мажбуриятларнинг биринчиси — нашр этилаётган илмий асарларнинг ғоявий-назарий савиясини кўтариш, амалий-тарбиявий аҳамиятини кучайтиришдан иборат. Шунинг учун ҳам ҳозир ҳар бир асарни тайёрлаш ва уни нашр этишга катта аҳамият берилмоқда. Бундан ташқари ҳар бир сектор ходимлари ўз зиммасига алоҳида мажбуриятлар олдилар. Умуман, институтимиз коллективи 1974 йилга планлаштирилган барча вазифаларни ноябрь ойида бажаришга қарор қилди.

Партия тарихи сектори ходимлари пландаги барча илмий ишларни ўз вақтида тугаллаш, кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишларда фаол иштирок этиш, ўзларининг ғоявий-илмий савиясини ошириш каби вазифаларни зиммаларига олдилар.

Таржима секторининг ходимлари ҳам иш сифатини ошириш ҳамда марксизм-ленинизм классиклари асарларини ўзбек тилида нашр этишни янада яхшилаш мажбуриятини олдилар. Сектордаги ҳар бир ходим йил охирига қадар 3-5 босма лист ҳажмида қўшимча иш бажаришни ўз зиммасига олди. Бу йил сектор В. И. Ленин Тўла асарлар тўпламининг 15—21-томларини, «К. Маркс ва Ф. Энгельс санъат ҳақида» деган тўпламнинг I томини нашрга топширишга аҳд қилди. Бундан ташқари сектор ходимлари юбилей йилида «В. И. Ленин адабиёт ҳақида», «Халқлар дўстлигининг буюк кучи» тўпламларини ҳам ўзбек тилига таржима қилиб, нашр этади. «Ўзбекистон комсомоли тарихи очерклари»ни тайёрлаш ва нашр этиш ҳам институтимиз ходимлари ўз зиммасига олган юксак мажбуриятлар қаторига киради.

Институтимиз коллективи ўз зиммасига олган барча мажбуриятларни муваффақиятли бажаради. Булар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин тўйига муносиб совғамиз бўлади.

Э. ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Оқолтин районидаги «Фарғона» совхози пахтакорлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида мавжуд пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етказиш иштиёқида меҳнат қилаётирлар. Ҳозир хўжаликда чигит экишга қизғин тайёргарлик кетяпти. Гулистон пахта тозалаш заводи саралаган «Тошкент-1» навли чигитни совхозга етказиб берди. Суратда: заводнинг лаборантлари Раъно Пўлатова ва Ирина Багрянскаялар уруғлик чигитнинг сифатини текширмоқдалар.

А. Горонрик фотоси, (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

20 мартда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари ва мандат комиссияларининг қўшма мажлиси бўлди. Мажлисда СССРнинг «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги қонунини амалда қўлланиш масаласи қараб чиқилди.

Депутатлар группасининг раҳбари, Иттифоқ Совети қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг аъзоси И. К. Лутакнинг докладида, депутатларнинг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириш хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида мамлакатимиз меҳнаткашлари фидокорона бажараётган ишларининг асосий йўналишидир. Бу ишлар меҳнаткашларни давлатни бошқаришга кенг жалб этиш билан, уларнинг тажрибаси ва билимидан тўларoқ фойдаланиш билан чамбарчас боғланган. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қўриқ ерлар ўзлаштирилганлигининг 20 йиллигига бағишлаб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтган эди: «Биз бу йўлни қатъият билан оғишмай ўтказиб келдик ва ўтказа берамиз, бунда омманинг ижодий куч-ғайратини тўла сафарбар этишга, давлат органлари орқали ҳам, шунингдек оммавий жамоат ташкилотларининг кенг тармоғи орқали ҳам жамиятни бошқаришнинг хилма-хил формаларини янада кўпроқ бойитишга интилдик».

Мажлисда қуйидагилар уқтириб ўтилди: депутатларнинг статуси тўғрисидаги қонунда халқ сайлаб қўйган вакилларнинг ваколатларини, уларнинг Советлар билан, ижроия — фармон бериш органлари ва давлатнинг бошқа органлари билан ўзаро муносабатларини белгилашга боғлиқ кўп масалалар ҳал этилган. Бу қонунда депутатларнинг ҳуқуқларини гарантиялашга, шунингдек уларнинг самарали ишлаши учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилган.

Қонуннинг талаблари изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу қонуннинг бажарилишини таъминлаш учун кенг кўламда ташкилотчилик иши ва сиёсий иш олиб борилмоқда. Ана шу қонундан келиб чиқадиган ўзгартишлар ва қўшимчалар меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари тўғрисидаги қонунларга, шунингдек республикаларнинг бошқа қонун ҳужжатларига киритилди.

Мажлисда Иттифоқ Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов нутқ сўзлади. У депутатларнинг статуси тўғрисидаги қонун партия XXIV съездининг кўрсатмаларига биноан ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан қабул қилинганлигини эслатиб ўтди. Бутун мамлакатимизнинг меҳнаткашлари бу қонунни ҳамма жойда партиянинг социалистик демократияни ривожлантириш ва такомиллаштириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг янги ифодаси деб қабул этдилар. Унда Советлар депутатларининг фаолияти ва ваколатлари, шунингдек давлат ва жамоат органларининг депутатлар билан ўзаро муносабатлари тўғрисидаги асосий қоидалар қонунчилик практикамизда биринчи марта таърифлаб берилди.

Бу қонун депутатларнинг обрўсини кўтаришга, уларнинг ташаббусини кучайтиришга кўп жиҳатдан ёрдам беради. Бу қонун Советларнинг бутун фаолиятини янада яхшилаш ва такомиллаштиришнинг самарали воситаси бўлиб қолди.

Қонун қабул этилган пайтдан буён бир ярим йил ўтди. Ҳозирги кунда шундай асосий хулосани чиқариб олишимиз мумкин: қонуннинг талабларига ҳамма жойда асосан риоя қилинмоқда. Давлат органлари, шунингдек корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари қонунни амалга оширишга масъулият билан қараётганликларини практика кўрсатиб турибди.

Шу билан бирга, И. В. Капитонов айтдики, депутатлар фаолиятини тегишли шарт-шароит ва гарантиялар билан таъминлашга доир масалаларни ҳал этишда ҳали муайян камчилик ва нуқсонлар бор.

Сўнгра нотиқ ана шу қонунни тобора амалга ошириш соҳасида совет органлари, министрликлар, идоралар, жамоат ташкилотлари олдида турган вазифаларга тўхталиб бундай деди: меҳнаткашлар депутатлари Советлари, уларнинг ижроия — фармон бериш органларининг қонун нормалари ва талабларига сўзсиз риоя қилишга қаратилган ва доим изчиллик билан бажариладиган иши айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Ижроия комитетларининг бошқармалари ва бўлимларига, хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанлик оширилиши керак. Депутатлар ва мансабдор шахсларнинг совет қонунларини ўрганиши соҳасидаги иши муҳим вазифаларнинг бири бўлиб қолмоқда. Қонунларни ўрганиш қисқа муддатли кампания эмас. Бу гап хусусан депутатларнинг статуси тўғрисидаги қонунга таааллуқлидир. Навбатдаги ҳар бир сайлов вақтида маҳаллий Советлар депутатларининг состави анча янгиланади, бунинг маъноси шуки, кўпинча етарли тажриба ва ҳуқуқий билимларга эга бўлмаган кўпгина янги кишилар Советларнинг ишига жалб этилади. Табиийки, улар тегишли ёрдамга муҳтож бўладилар. Советларнинг ижроия комитетлари, юридик идораларимиз, шунингдек оммавий ахборот воситалари — матбуот, радио, телевидение уларга шундай ёрдам кўрсатишлари лозим.

Қабул қилинган қарорда комиссияларнинг Умумиттифоқ, республика ва маҳаллий давлат органлари, ташкилотларига ҳамда мансабдор шахсларга тавсиялари баён қилинган. Бу тавсиялар қонун қоидаларини оғишмай амалга оширишга, депутатларнинг ўз ҳуқуқлари ва бурчларини самарали бажаришлари учун уларга шарт-шароит яратиб бериш соҳасидаги иш устидан назоратни кучайтиришга қаратилган.

Шу куни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссияларининг қўшма мажлиси бўлди.

Мажлисда комиссияларнинг хотин-қизлар меҳнатини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларни қўлланиш юзасидан комиссиялар томонидан берилган тавсияларни министрликлар ва идоралар қандай бажараётганлиги тўғрисида депутат В. И. Прохоровнинг ахбороти тингланди.

СССР Олий Совети Президиумининг «Озодликдан маҳрум этишга шартли ҳукм қилиш ва ҳукм қилинган шахсни албатта меҳнатга жалб этиш тўғрисида» 1970 йил 12 июнь фармони муносабати билан комиссиялар жиноий қонунчиликни такомиллаштиришга доир таклифларни тайёрлаш масаласини муҳокама қилдилар. Миллатлар Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиясининг Раиси И. Г. Кэбин шу масала тўғрисида ахборот берди.

Комиссиялар ССР иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий масъулият тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини тайёрлаш қандай бораётганлиги тўғрисида депутат А. М. Школьниковнинг ахборотини ҳам тингладилар.

Комиссиялар муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди. (ТАСС).

КОЛХОЗЛАРНИНГ РЕЗЕРВЛАРИ — БЕШ ЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

20 мартда Москвада иттифоқ колхозлар кенгашининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда колхозларнинг 1973 йилги ишлаб чиқариш-молиявий фаолиятининг якунлари ва қишлоқ меҳнаткашларининг 1974 йилги планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Докладчи — СССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари Л. И. Хитрун ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар бу масалани КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг қўриқ ерлар ўзлаштирилишининг 20 йиллигига бағишлаб ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида қишлоқ хўжалиги олдига қўйилган вазифалар асосида муҳокама қилдилар.

Иттифоқ колхозлар кенгаши хўжаликлараро кооперативлаштириш негизида ишлаб чиқаришни тобора ихтисослаштириш ва концентрациялаш ҳақидаги таклифларни маъқуллади. Бу чора колхоз тузумининг имкониятларидан

ИТТИФОҚ КОЛХОЗЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

ғоят муваффақиятли фойдаланиш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг жорий қилиш, хўжаликларнинг экономикасини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш имконини беради. 1974 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш юзасидан план ва мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган амалий тадбирлар белгиланди.

Иттифоқ колхозлар кенгаши Украина ССР колхозлар кенгашларининг колхозлараро корхоналар ва ташкилотларга раҳбарлик қилиш соҳасидаги иш тажрибасини муҳокама қилди ва маъқуллади. Шу масала юзасидан доклад қилган Украина ССР колхозлар кенгашининг раиси, республика қишлоқ хўжалик министри П. Л. Погребняк қуйидагиларни айтди: ҳозирги вақтда Украинада тўрт мингга яқин колхозлараро корхона ва ташкилот бор. Колхоз кенгашларининг уларга раҳбарлиги ижобий натижалар берди. Иттифоқдош республикаларнинг колхозлар кенгашларига маҳаллий хусусиятларни эътиборга олиб, Украина тажрибасидан фойдаланиш тавсия этилди.

Мажлисда колхозларда меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги қандай аҳволда эканлиги тўғрисидаги масала ҳам муҳокама этилди. СССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари Б. А. Рунов шу тўғрисида ахборот берди.

Ташкилий масала қараб чиқилди: Одесса областидаги Ленин орденли Татар Бунар қўзғолони номли колхознинг раиси В. З. Тур иттифоқ колхозлар кенгаши раисининг ўринбосари қилиб сайланди ва кенгаш президиумининг составига киритилди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР қишлоқ хўжалик министри Д. С. Полянский нутқ сўзлади.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, иттифоқ министрликлари ва идораларининг масъул ходимлари қатнашдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНДА КОММУНИСТИК ШАНБАЛИКЛАР

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олаётган республикамиз меҳнаткашлари Совет Иттифоқида яшовчи барча халқлар билан қўлни-қўлга бериб, партия XXIV съезди томонидан белгиланган улкан вазифаларни қадамба-қадам, мукаммал бажармоқдалар.

Партия ташкилотлари раҳбарлигида барча ишлаб чиқариш корхоналарида, бепоён далаларда тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили планини, умуман беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақа тобора авж олмоқда.

Социалистик мусобақа тарихи ўз моҳиятига кўра, совет кишиларининг социализм ғалабаси учун, Совет социалистик давлатини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун фидокорона, қаҳрамонона кураш тарихидир.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин социалистик жамиятни ривожлантиришнинг энг муҳим ҳаракатга келтирувчи кучларидан бири бўлган социалистик мусобақа тўғрисидаги масалани атрофлича ишлаб чиқди. Владимир Ильич социалистик мусобақани жамиятимизни социализм базасида улкан даражада қайта қурадиган, мамлакатимиз иқтисодий тараққиётининг бутун боришини белгилаган қудратли куч деб билди. Улуғ Октябрь ғалабасидан кейинги дастлабки ойларда ёзилган «Мусобақани қандай ташкил этмоқ керак» деган мақоласида у мусобақани янги, социалистик жамиятгагина хос бўлган, кўпчилик меҳнаткашларни ўз қобилиятларини, талантларини тўла намоён қила оладиган ишларга жалб қилиш фактори, деб таърифлади.

Қозоқ тилида

ОЛМАОТА, 20 март. (ТАСС). «Казахстан» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўриқ ерлар ўзлаштирила бошлаганлигининг 20 йиллигига бағишланиб, Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда 1974 йил 15 мартда сўзлаган «Партия ва халқнинг буюк жасорати» деб аталган нутқи текстини брошюра қилиб бугун кўп нусхада қозоқ тилида нашр этди.

КЎЧАТ ЭКИШ ОЙЛИГИ

БОҒЛАР БАРҚ УРАВЕРСИН

- ЯХШИЛИКНИ ЎЙЛАГАН ОДАМ КЎЧАТ ЭКАДИ, БОҒ ҚИЛАДИ.
- БОҒ-РОҒЛАР — НАФОСАТ ВА БОЙЛИК МАНБАИ.
- МЕВАЗОРЛАРНИ КЎПАЙТИРИБ, УНИНГ ҲОСИЛДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — ҲАММАМИЗНИНГ ОЛИЖАНОБ ИШИМИЗ.
- ХАЛҚИМИЗДА ШУНДАЙ НАҚЛ БОР: БОСГАН ИЗИНГ БОҒ БЎЛСИН! БУНИНГ УЧУН КЎЧАТ ЭКИШ КЕРАК. СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗДА БОҒЛАР БАРҚ УРАВЕРСИН.
- ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ.

М. МИРЗАЕВ,
Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик институтининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Мевазор боғлар, ишкомлар ўлкамизнинг ҳусни-тароватидир. Дастурхонимизни безайдиган ҳилма-хил мевалар, ширин-шакар узумлар олтин тупроғимизнинг саховати. Боғларимиз қанча кўп бўлса, токзорларимиз нақадар кенгайса, турмушимиз шунча фаровон ва ширин бўлаверади. Боғбонлик, соҳибкорлик ўзбек халқининг қадимий касби. Халқимизнинг қовун сайли, гул сайли, мева сайли каби ажойиб анъаналари бор. Бу ўйин-томошани яхши кўрганимиздан эмас, гулни севганимиздан, мевани яхши кўрганимиздандир. Шу ажойиб анъаналаримиз туфайли халқимиз хилма-хил ноз неъмат — меваларнинг энг яхши навларини асраб-авайлаб сақлаб келди.

Боғнинг меваси дастурхонимизни безаса, шу боғларнинг сояси саратон жазирамасида оромгоҳимиз бўлади. Мева — сиҳат-саломатлик демакдир. Меҳмон келса олдига мева қўямиз. Бемор кўргани борсак мева олиб борамиз. Гўдакларимиз йиғласа қўлига мева тутқазамиз. Меванинг ҳосиятини шундан ҳам билса бўлади. Мевазор боғлар табиатимизнинг кўрки, инсон қўли билан яратилган саломатлик масканидир. Боғ бор жойга қуш келади, боғ яратган киши ҳаммага хуш келади.

Шунинг учун ҳам ҳар баҳор кўчат экиш, боғ қилиш анъана бўлиб қолди. Кўчат ўтказиш ойликлари ҳамма жойда катта-ю, кичикнинг иштироки билан ўтказилмоқда.

Халқимиз яхшидан боғ қолади дейди. Кўнгли пок, дили тоза кишилар мевасига ўзининг оғзи тегишига кўзи етмаса ҳам, авлодлар учун кўчат экади, боғ қилади.

Илгари кўчат топиш муаммо эди. Мана энди кўчат етиштириш проблемаси республикамизда тўла ҳал этилди. Институтимиз кўчатзорларида ҳар йили 18-20 миллион туп мевали дарахт кўчатлари тайёрланмоқда. Бу эса бир йил ичида 14 минг гектар ерни боғ қилиш учун етарлидир. Ҳар йили саккиз-саккиз минг беш юз гектар майдонга етадиган ток кўчатлари, олти юз саккиз гектар ерни боғ қилса бўладиган миқдорда анор ва анжир кўчатлари етиштирилмоқда.

Кейинги йилларда республикамизда боғ ва токзорларни кўпайтириш юзасидан жуда кўп ишлар қилинди. Боғларимиз 250 минг гектарга етди. Бу ерлардан ҳар йили 800-850 минг тонна ҳосил олиняпти. Лекин шунинг ўзи етарлими?

Тўкин-сочинлик боғларимизнинг ҳам кўп бўлишига боғлиқ. Келажакни, яхшиликни ўйлаган одам кўчат экади, боғ қилади. Партиямизнинг, ҳукуматимизнинг азму қарори ҳам мевазорларни, ишкомларни кўпайтириш, аҳолини қишин-ёзин мева-чева билан тўкин-сочин таъминлаш. Лекин баъзи жойларда боғларга ҳали ҳам эътибор кам. Кўчатларнинг етарли бўлишига қарамай, шу беш йиллигимизнинг ўтган уч йил ичида планда белгиланганидан 4 минг гектар кам боғ қилинди, уч минг 600 гектар ерга ток кўчатлари экилмай қолди. Айниқса, Фарғона водийсидаги хўжаликларда янги боғлар барпо этиш кўнгилдагидек эмас. Ана шу ерлар ҳам боғ ва токзор қилинганда эди, олди ҳосилга кирган, мевасидан биз ўзимиз, фарзандларимизгина эмас, саноат шаҳарларидаги дўстларимиз ҳам баҳраманд бўлган бўлардилар.

Кўчат етарли, халқимиз учун боғбонлик қадимий касб. Бунинг устига институтимиз кўплаб боғбонларни ўқитмоқда, уларга замонавий агротехника қоидаларини ўргатмоқда. Винобарин гап колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, қишлоқ хўжалик органларига боғлиқ бўлиб қолди. Ғанимат дамлардан фойдаланиб, кўпроқ кўчат экиш, янги боғлар барпо этиш керак.

Ҳа, кўчат кам экиляпти. Кўпроқ экишга қодирмиз. Боғларимизни кўпайтириш, ҳосилдорлигини ошириш бизнинг бурчимиз.

Кўчат экиш билан иш битмайди. Уни ардоқлаш, парваришлаш, бехато кўклатиб олиш ва сақлаш керак. Ниҳол ерга ўтқазиб қўйилгани билан суғорилмаса, парвариш қилинмаса, мева бермайди. Ҳар бир кўчат кишилар меҳри билан ўсади. Меҳр бўлмаса ҳеч қандай иш битмайди.

Ҳозир кўчат экиш ва боғ қилишнинг, эски боғларнинг хатосини тўлдиришнинг айни пайти. Саҳий еримизнинг ҳар қаричи биз учун қадрли. Шундай экан боғларимиз ҳам тўлиқ бўлмоғи керак.

Юртимизда ажойиб соҳибкорлар кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедов, Хўжаобод районидаги Ленинград колхозининг соҳибкори Неъматулла Назаров каби ажойиб боғбонларимизнинг яхши традицияларини оммалаштирмоғимиз керак.

Заминимиз шундай саҳийки, боғ ва токзор қилиш учун сарфланган ҳар бир сўм хўжаликка бир ярим, икки сўмни бошлаб келади. Албатта бу ўз ўзидан бўлавермайди. Қарасанг боғ бўлур, қарамасанг кўнглингга доғ бўлур, дейди халқимиз. Боғларга қараш керак. Айрим хўжаликларда боғ ва токзорлар фойда келтирмаётган экан, бунинг сабаби уларнинг қаровсиз қолаётганлигидир.

Илғор хўжаликлар ҳар гектар ердан тонна-тонна мева ва узум олмоқда. Тошкент областининг Калинин районидаги «Ленин йўли» колхозида ҳар гектар токзордан 80-90 центнердан узум олинади. Бу Худайназар Умаров каби боққа меҳри тушган кишиларнинг меҳнати туфайлидир. Қўшни хўжаликларда эса ҳосилдорлик 30 центнердан ошмаяпти. «Олмазор», «Қибрай» каби ихтисослаштирилган боғдорчилик совхозларида ҳар гектар ерда мўл-кўл мева ва узум етиштирилмоқда. Бу хўжаликларда боғдорчилик учун сарфланган ҳар бир сўм 2-2,5 сўм фойда беряпти. Афсуски, боғларни қаровсиз қолдириб, ернинг умрини бекорга ўтказаётган хўжаликлар ҳам бор. Ҳозирги боғ ва токзорлар парваришини яхшилаш, агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказиш йўли билангина мева ва узум етиштиришни 30-40 процент кўпайтириш мумкин.

Бу йилги шароитда арзон ва мўл ҳосил олиш учун боғларни парвариш қилишни яхшилаш, мевали дарахтларни буташ, шакл бериш, айниқса шу кунларда суғориш ҳамда зараркунанда ва касалликларга қарши курашни кучайтириш керак.

Қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойида боғдорчилик ҳақида ҳам яхши гап бўлди. Чиндан ҳам хўжаликларда тарқоқ боғлар ўрнига ҳамма ишларни комплекс механизациялашга имкон берадиган катта боғлар қилиш пайти келди.

Пахта миллий ифтихоримиздир. Бироқ, боғларни кўпайтириш, мева-чевани мўл қилиш учун ҳам имкониятларимиз жуда катта. Республикамиз мевали кўчатлар етиштириш бўйича Иттифоқимизда иккинчи ўринга чиқиб олди. Етиштирилган ҳар бир кўчат билагингизнинг кучи билан, меҳрингиз ҳарорати билан ўсиб-улғайиб мевага кирсин. Халқимизда «Босган изинг боғ бўлсин» деган нақл бор. Бунинг учун кўчат экиш керак. Серқуёш ўлкамизда боғлар барқ урсин!

Бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини нишонлаймиз. Биз истардикки, колхоз ва совхозларда, шаҳар ва посёлкаларда юбилей шарафига «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» боғлари барпо этилса, улар келажак авлодлар учун тарихий боғ бўлиб қолса.

Серқуёш ўлкамизда боғлар барқ урсин! Кўчат экинг, боғ қилинг!

АҚШ—СССР ҲАМКОРЛИГИНИНГ ИСТИҚБОЛЛАРИ ЯХШИ

АҚШНИНГ СССРДАГИ ЭЛЧИСИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Бизнинг давримизда СССР билан АҚШ ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш соҳасида биргаликда ҳаракат қилишдан ҳам муҳимроқ иш бўлиши мумкин эмас, — деди АҚШнинг СССРдаги элчиси, Москвадаги ўз вазифаларини бажаришга яқинда киришган У. Стессел совет журналистлари билан суҳбатда. Биз гарчи турли фикрларга амал қилаётган бўлсак ҳам,— деди у, — мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатни тинч ва дўстона йўл билан олиб боришни ўрганишимиз мумкин ва лозим.

Келиб чиқиши эҳтимол бўлган ихтилофларнинг ҳамжиҳатлик ва ҳурмат позицияларидан туриб ҳал этиш мақсадини кўзлаб мен ўзимнинг янги лавозимимда АҚШ билан СССР ўртасидаги ана шундай тинчлик ва дўстлик муносабатларини ривожлантириш учун бутун кучимни сарфлаш ниятидаман.

Мен охирги марта Москвада бўлган пайтимдан бери, деди Америка элчиси, анча кўп нарса яхши томонга ўзгарди. Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи ҳозир муносабатларимизнинг туб моҳиятига тааллуқли жуда муҳим музокараларни, чунончи, стратегик қурол-яроғларни чеклашга доир музокараларни олиб бормоқдалар, бу соҳада қийинчиликларга қарамай, муайян муваффақиятларга эришмоқдалар. Мамлакатларимиз кўпгина ғоят хилма-хил соҳаларда конкрет, амалий ва натижали музокаралар олиб боришаётган экан, ниҳоят, СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-сотиқ ва маданий алоқалар ҳажми анча кўпайган экан, — ана шуларнинг ҳаммаси, менинг назаримда, энг катта ўзгаришдир. Совет — Америка муносабатлари ҳозир биргаликда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги бир қанча амалий битимлар тарзида конкрет равишда ифодаланмоқда, шу битимлар доирасида актив иш олиб борилмоқда.

Менинг назаримда, деди сўзини давом эттириб У. Стессел, АҚШ билан СССР каби илғор саноат давлатларининг ҳамкорликни талаб қилувчи умумий манфаатлари борлиги шубҳасиз. Мен шуни ҳам умид қиламанки, ҳозир ривожланиб бораётган маданий алоқалар американиклар билан русларга бир-бирлари билан кўпроқ муомала қилиш, саёҳатга чиқиш, бир-бирини яхшироқ билиб олиш имконини беради. Ана шуларнинг ҳаммаси бизнинг бош умумий мақсадимизга — мустаҳкам тинчлик ўрнатишга кўмаклашади.

Мен Москвага келганимдан кейин орадан кўп ўтмай КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан учрашганимдан жуда хурсанд бўлдим, деб таъкидлади, — У. Стессел. Бизнинг суҳбатимиз мароқли ва жуда конструктив бўлди. Биз иккала мамлакатимиз муносабатларини ривожлантириш учун ўзаро манфаатли бўлган бир қанча масалаларни муҳокама қилдик, баъзи халқаро масалалар тўғрисида ҳам гаплашдик. Бу шахсан мен учун Москвадаги ишимнинг жуда яхши дебочаси бўлди, деб ўйлайман.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯПОНИЯ. Токиони Европадаги асосий аэропортлар билан боғловчи Транссибирь ҳаво йўли пассажирлар жонига оро киряпти. Ҳозирги пайтда «Аэрофлот» самолётлари Токиодан Москва, Лондон, Париж, Копенгаген, Рим, Франкфуртга қараб ҳар куни парвоз қилмоқда. Яқинда Хабаровск — Ниигата линияси очилди. Бултур 30 мингга яқин пассажир «Аэрофлот» хизматидан баҳраманд бўлди. Йўловчилар кўпайиб бораётганлиги муносабати билан Токиода «Аэрофлот»нинг яна бир бўлими очилди.
Суратда: «Аэрофлот»нинг Токиодаги янги бўлими.

Н. Табин фотоси, (ТАСС).

ҲИНДИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАР

ДЕҲЛИ. Кейинги ҳафталарда Ҳиндистонда ўнг реакция кучлари ўзининг қўпорувчилик фаолиятини активлаштирди. Матбуот бугун Бихар штатининг маъмурий маркази Патна шаҳрида қулоқлар ва йирик буржуазия оилаларига мансуб реакцион кайфиятдаги студентларнинг жиддий намойишлари бўлганлигини хабар қилди. Аҳолининг турли диний-жамоат группалари ўртасида тўқнашувлар чиқди. Тўқнашувлар натижасида 6 киши ўлдирилди, 60 киши жароҳатлантирилди.

Ҳиндистон бош министри Индира Ганди Деҳлида бўлган матбуот конференциясида сўзлаб, реакция хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралади.

Ҳиндистон Миллий Конгресси партиясининг раҳбарлари ўнглар ҳаракати пайини қирқиш учун ғоят қаттиқ чоралар кўришга қарор қилдилар. Бихар штати губернаторининг буйруғига биноан Патна шаҳрига Ҳиндистон армиясининг бўлинмалари киритилди.

Ҳиндистон Компартияси Марказий Ижроия Комитети Бихар штатининг маъмурий маркази — Патна шаҳрида тартибсизликлар келтириб чиқарган ўнг реакциянинг хатти-ҳаракатларини қораловчи баёнот берди.

Айни маҳалда Ҳиндистон Компартияси Ҳиндистон ҳукуматини реакция кирдикорларини барбод этишга даъват қилиш билан бирга «репрессия чоралари»ни қўллаш проблемани ҳал этувчи энг яхши метод эмаслигини кўрсатади. Ҳиндистон Компартияси штат аҳолисини, айниқса студентларни реакция кетидан бормасликка даъват этади.

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон жамоатчилиги Бихар штатидаги воқеаларнинг ривожини зўр ташвиш билан кузатиб турибди. Бу штатда «Жан Сангх», «Раштрия Сваямсевак Сангх», «Ананд Марг» сингари ўнг реакцион партиялар ва ташкилотлар, шунингдек ўта кетган сўл маочи гуруҳларнинг иғвогарликлари натижасида бир неча кундан буён тартибсизликлар давом этмоқда. Ҳиндистон информация агентликларининг Патнадан хабар беришича, кеча шаҳарда талончилик ва ўт қўйиш ҳоллари содир бўлиб турган. Шаҳарда армия бўлинмалари соқчилик қилмоқда, Штат қонун чиқарувчи мажлисининг иши 21 мартгача тўхтатилган. Ўнг унсурларнинг полициячилар билан тўқнашувлари натижасида 10 киши ўлган, 31 киши жароҳатланган. Ҳукумат ва ҳукмрон Ҳиндистон Миллий Конгресс партияси штатдаги вазиятни нормаллаштириш учун шошилинч чоралар кўрмоқда. Коммунистик партия Марказий Ижроия Комитети секретариати Бихар аҳолисига мурожаат қилиб, реакцион кучларнинг тартибсизликлар чиқариб, шундай вазиятда сўл демократик кучларга зарба беришни мақсад қилиб қўйган сохта пропагандасига учмасликка чақирди.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

КИМГА ФОЙДА-Ю, КИМГА ЗАРАР

Капиталистик мамлакатларда бир неча ойлардан бери нарх-наво бетўхтов ортиб бормоқда. Айниқса, озиқ-овқатларнинг нархи тобора кўтарилиб бораётир. Бу эса, меҳнаткаш халқнинг аҳволини тағин ҳам мушкуллаштириб юбораётир.

Ғарбий Европадаги анча тараққий этган мамлакатлардан бири бўлган Данияда кейинги вақтда нарх-наво янада ошиб кетди. Айниқса халқ истеъмоли молларининг нархи кўтарилди. Чунончи, 1971 йилнинг январидан шу йилнинг январигача бўлган давр ичида ана шундай маҳсулотларнинг баҳосига 31,1 процент қўшилди. Масалан, Дания статистик бошқармасининг хабарига қараганда кийим-кечак, ёқилғи, бензин ҳамда бошқа кундалик рўзғорда ишлатиладиган нарсаларнинг баҳоси кўтарилган, транспорт харажатлари анчагина ошган.

Америка Қўшма Штатларида ҳам нарх-наво кўтарилмоқда. «Антрэк» темир йўл компанияси томонидан эълон қилинган ахборотда билетларнинг нархи яна 5 процентга ошган. Компаниянинг бу қарори шу йил 16 апрелдан бошлаб кучга киради. Юқорида айтилган компания билет нархининг ошишига сабаб қилиб, ёқилғи нархининг ошганлиги ҳамда пул курси камайганлигини пеш қилаётир. Лекин шунга қарамасдан, компания оладиган даромад яна ҳам ортиб, бир йилда 12 миллион долларга кўпайган.

«Германия Федератив Республикасида болаларни боқиш жуда қийинлашиб бормоқда». «Хандельсблат» газетасининг мақолаларидан бирида ана шундай дейилади. Бу мақола болалар кийим-кечакларининг, пойафзаллари ва ўйинчоқларининг кам етказиб берилаётганлиги муносабати билан эълон қилинган эди. Масалан, деярли кўп фирмалар ва корхоналар болалар учун жуда зарур бўлган кийим-кечак ва ашёларнинг нархини қимматлаштириб юбормоқдалар. Кейинги пайтларда ана шундай молларнинг нархи 6-10 процент кўтарилди.

Ғарбий Германия шаҳарларида уюштирилган кўргазма ва ярмаркаларнинг якунлари шундан далолат бермоқдаки, яқин ойлар ичида мамлакатда халқ истеъмоли молларининг нархи яна ҳам ошади. Масалан, ўтган йилга нисбатан бундай молларга қўйиладиган баҳо 20-40 процент кўтарилган. Шу билан бир вақтда тўқимачилик саноати молларининг нархи деярли 20 процент кўтарилган.

Грецияда 1972 йилнинг декабридан 1973 йилнинг декабригача нарх-наво 44,2 процент ошди. Миллий статистика хизматининг маълумотларига кўра, озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда кенг истеъмол моллари, шунингдек нефть маҳсулотларининг нархи кескин кўтарилган.

Март ойининг дастлабки ўн кунлигида Японияда улгуржи баҳо ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 35,1 процент ошган. Япония банкининг бу ерда эълон қилинган маълумотларига қараганда, шу йилнинг икки ойи мобайнида улгуржи баҳо 10 процентдан ортиқроқ ошган. Мамлакатда нарх-навонинг ошиши бундан буён ҳам давом этиши кутилмоқда.

Капиталистик мамлакатлардаги нарх-навонинг ошиши йирик компаниялар ва фирмаларнинг эгалари ҳамёнини тўлдирса, меҳнаткаш халқнинг шўрини қуритмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **РИМ.** Италия коммунистларининг «Унита» газетаси мамлакат меҳнаткашлари оммаси ўртасида тобора кенг ёйилмоқда. Бу газетани саноат корхоналарида, қишлоқларда бажонидил ўқимоқдалар. Утган якшанбанинг ўзидагина «Унита»ни тарқатувчилар 950 минг нусхадан кўпроқ газета сотдилар.

◆ **ПАРИЖ.** Франциянинг шимолий-ғарбидаги Бретанда сўнгги 20 йил мобайнида биринчи марта оқсил касали авж олиб кетди. Ҳозиргача 17 минг бош мол сўйилди. Касаллик тарқалишининг олдини олиш мақсадида бутун чорва молнинг учдан икки қисмига вакцина юборилди. Маъмурлар қатъий карантин ўрнатиб, эпидемиянинг тарқалишига йўл қўймадилар.

◆ **НЬЮ-ЙОРК.** Малагаси Республикаси Пентагоннинг Диегогарсия оролида АҚШнинг стратегик ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво базасини вужудга келтириш планидан жуда ташвишланганлигини билдирди. Малагаси ҳукуматининг Бош Ассамблеянинг расмий ҳужжати сифатида БМТда тарқатилган баёнотида уқтирилганидек, бу режалар «Ҳинд океани районида тинчликка ва хавфсизликка жиддий таҳдид солади».

Ҳужжатда таъкидланадики, Малагаси Республикаси барча тинчликсевар кучларни АҚШга тазйиқ ўтказиб, уни шу планлардан воз кечишга мажбур этишга чақиради.

◆ **БРАЗЗАВИЛЬ.** Конго Халқ Республикаси пойтахтида Африка халқлари билан дўстлик совет уюшмаси билан халқлар дўстлиги Конго уюшмаси ўртасида 1974 йилда маданий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протокол имзоланди. Протокол маданият арбоблари делегацияларини бир-бирларига юбориб туришни, бадиий кўргазмалар ташкил этишни, кинофестиваллар ўтказишни, шунингдек Конго йигит-қизларини СССР олий ўқув юртларида ўқитишни кўзда тутади.

◆ **ҚОҲИРА.** Миср ҳукумати Мерса—Матрух вилояти аҳолисини сув билан таъминлашни яхшилаш мақсадида миср пули билан 600 минг фунт ажратишга қарор қилди. Бу маблағ Искандария — Мерса — Матрух водопроводини реконструкция қилишга, шунингдек бу районда янги артезиан қудуқлар қазишга сарфланади. (ТАСС).

ИСМИ НИМА ЭДИ?

ФЕЛЬЕТОН

Буржуазия номзодлари сайловчиларни ўзларига қаратиш ва кўпроқ овоз олиш учун ҳеч нарсадан қайтмаётирлар. Улар ўз номзодларини ўтказиш мақсадида «агитациянинг бутун воситалари»ни, шу жумладан ўз хотинларини ҳам ишга солмоқдалар. Таниқли америка фельетончиси Арт Бухвальднинг Парижда чиқадиган «Интернэшнл геральд трибюн» газетасида босилган мақоласи ана шу мавзуга бағишланган.

Америка сиёсий арбобларининг иши бу йил бошларидан ошиб-тошиб ётибди. Лекин маълум бўлишича, уларга ўз хотинларининг исён кўтаришлари ҳам хавф солиб турибди. Бу муаммони сайлов олди кампанияси «режиссёрлари» ҳал қилишлари керак. Лекин бу унчалик осон иш эмас.

— Салом, сенатор Уимблдон жаноблари, яхши ухлаб турдингизми? Мана, бугунги иш планларингиз: «семиз мушуклар» билан нонушта (АҚШда сайлов кампанияларини маблағ билан таъминловчи шахсларни шундай аташади — ред), университетда нутқ сўзлаш, партия бошлиқлари билан суҳбат ўтказиш, Мейн-стритдаги парадга бориш, ветеранлар госпиталига ташриф буюриш, маблағ тўплаш мақсадида коктейль уюштириш, машҳур бейсбол командаси билан тушлик овқат ва ниҳоят сайрга чиқиб «Шайтонни ҳайдовчи» фильмига навбат кутиб турганлар билан бирма-бир қўл олиб сўрашиш...

— Жуда соз. Уимблдон хоним қани?

— Уч кундан бери кўрганим йўқ. Сиз билан бўлса керак, деб ўйловдим. Қаёққа кетаётганини айтмаганмиди?

— Ҳа, айтмоқчи, машинага ўтириб, бошим оққан томонга кетаман, деган эди.

— Наҳотки? Сиз уни тўхтатишга уринмадингизми, сенатор?

— Шундай қилмоқчи эдим. Лекин худди шу пайтда телестудиядан келган репортёр мендан интервью сўраб қолди. Хотиним ҳаёлимдан бутунлай кўтарилиб кетибди.

— Сизнинг шахсий ҳаётингизга аралашмоқчи эмасман. Лекин айтингчи, сенатор, у билан жанжаллашганингиз йўқмиди?

— Тўхтангчи. Хотиним, афтидан унга эътибор бермаётганимдан нолигандай бўлувди. Биз муниципалитетда бир маросимда иштирок этгандик. Буни қарангки, ўз рафиқамни Юнис деб таништирибман. Секретаримнинг исми шунақа. Хотиним жуда хафа бўлди. Мен унга ҳамманинг исми эсимда туравермайди-ку, ахир, дедим.

— У-чи, у сизга нима деди?

— Нима дерди, менинг ҳам нафсониятим бор, ҳадеб оддий пиёда бўлавериш жонимга тегди, деди. Беш фарзандимни ўстириб, тарбиялаганимни пеш қилди. Охири олган раҳматномам шуми, деб ўпкалади. Мен ҳам қилган ишларингни жуда қадрлайман, деб айтдим унга. Агар менинг сайланишимга ёрдамлашган ҳар бир кимсага раҳматнома билдирадиган бўлсам, ишлаш учун вақтим қолмасди, дедим.

—Мен жуда хавфсираяпман, сенатор. Нима бўлса ҳам уни қайтаришимиз керак. Кампания авжига чиққанда рафиқангиз сиздан кетиб қолганини сезишса, катта жанжал чиқади.

—Сиз ҳақсиз. Эртагаёқ уни излашга тушаман. Соат ўндан ўн биргача бўшман.

— Бордию, матбуотда эълон берсангизчи? Унда рафиқангизни севишингизни, усиз яшай олмаслигингизни айтардингиз.

— Ажойиб ғоя. Худди шундай қиламан. Ҳозирданоқ ишга киришаман. Ҳа, айтмоқчи хотинимнинг исми нима эди?

Арт БУХВАЛЬД,
(«За рубежом»дан).

«ДЎСТЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТЛАРИДАН ХУРСАНДМИЗ»

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистоннинг таниқли медиги В. В. Суббарао яқинда Совет Иттифоқига қилган сафаридан қайтгач, Ҳиндистон — Совет маданият жамияти Ҳайдаробод бўлимининг аъзолари ҳузурида гапириб, «Бизни совет дўстларимизнинг медицина соҳасидаги муваффақиятлари қувонтиради», — деди.

Совет Ўзбекистонининг шаҳарлари ва қишлоқларида бўлган пайтларимда чор Россиясининг бир вақтлар қолоқ ўлкалари ҳозирги вақтда медицина соҳасида эришган улкан ютуқлар билан мени ҳайратда қолдирди, деди В. В. Суббарао.

Республика бўйлаб сафар қилган чоғимда фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида жиҳозланган комфортабель касалхоналар ва клиникалар, юқори малакали медицина ходимлари диққатимни жалб қилди. Совет Иттифоқида меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ниҳоятда ғамхўрлик қилинишини айтишдан хурсандман, деди В. В. Суббарао.

АХБОРОТ

ХУШХАБАРЛАР

Муборак олтингугурти

Муборак газ-олтингугурт заводи ўтган йилдан бошлаб Уртабулоқдаги 1-газ-йиғув пунктидан «зангори олов» ола бошлади. Шу йилнинг иккинчи ярмида 2-газ-йиғув пункти ҳам ишга тушади. Корхонада ўтган ойлар мобайнида маҳсулот реализация қилиш, газ ва газ конденсати ҳамда олтингугурт ишлаб чиқариш бўйича белгиланган планлар ортиғи билан адо этилди. Утган икки ой давомида корхонада 10 минг тоннага яқин олтингугурт маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

М. КАРИМОВ.

Саксовулзорлар

Кейинги йилларда Бухоронинг чўл ва саҳроларида ўрмон хўжалиги ходимлари анчагина майдонда саксовулзорлар барпо қилишди. Биргина Ромитан районида сепилган бир неча юз гектар майдондаги қора саксовул уруғи униб чиқади. Бу йил жами 6 минг гектар жойга саксовул уруғи сепилди. «Жонгелди» совхози яқинидаги тоғ этакларида, Бухоро — Урганч автомобиль йўли ёқасидаги катта майдонларда уруғ сепиш ишлари тамомланди.

Қ. ҚИЛИЧЕВ.

Меҳнат қадри

Нормат Бекбоев кўп йиллардан буён Гурлан районидаги Куйбишев номли колхозда механизатор бўлиб ишлайди. «Зангори кема» капитани Н. Бекбоев ўтган йили пахта териш машинасида 250 тонна «оқ олтин» териб ўз касбдошларига намуна бўлди. Колхоз правлениеси унинг меҳнатини қадрлаб, «Жигули» енгил автомашинаси билан мукофотлади.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

Янгиленталар

Узбекистон илмий-оммабоп ва хроникал ҳужжатли фильмлар киностудиясида «Ака-ука Шодиевлар» номли янги ҳужжатли фильм ниҳоясига етказилди. Уз касб-коридан қатъий назар, ҳар йили кузда Сирдарё пахта далаларида механизатор бўлиб ишлаб, республикамизда донг таратган беш ака-ука Шодиевларга бағишланган бу фильм сценарийси Р. Солиҳова қаламига мансуб бўлиб, картинага Н. Отауллаева режиссёрлик қилган. Киностудияда яна «Фан ва пахта» номли икки қисмдан иборат янги киноленте яратилди. Унда ўзбек селекционер олимлари яратган серҳосил ва вилтга чидамли янги пахта навлари ҳақида сўз юритилади.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ.

Илғор тажриба асосида

Ялпи пахта ҳосилини ўтган йилдагидан 41,6 минг тоннага кўпайтириш учун курашаётган Жиззах областининг пахтакорлари илғор тажрибаларни оммалаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Улар бу йил 110 минг гектар ерга оққўрғонликлар тажрибаси асосида чигит экишмоқчи. Шу жумладан 13,5 минг гектар ерга чигит қўш қаторлаб экилади.

Ҳозир «Узсельхозтехника» район бирлашмалари устахоналарида ҳамда хўжаликларда «СЧХ-3А-1» маркали сеялкаларни мослаштириш ишлари охирлаб қолди.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўлкамиз тарихи

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўтказилган навбатдаги кеча ана шу мавзуга бағишланди. Йигит-қизлар серқуёш республикамиз ярим аср мобайнида ривожланган ва гуллаб-яшнаётган ўлкага айланганлиги ҳақида атрофлича маълумот олдилар. Институт олимларининг Узбекистон ССР ташкил топиши ҳамда унинг қишлоқ хўжалиги, маданияти, халқлар дўстлиги, оғир индустрияси-ю, янги шаҳарлари ҳақида ўтказган суҳбатлари катта қизиқиш уйғотди.

С. ЙУЛДОШЕВА.

АССАЛОМ, НАВРЎЗ!

СЕРҚУЕШ диёримизда кўклам ўз сепини ёймоқда. Осуда далалар жонланиб, боғлар безана бошлади. Қир-адирлар яшил либос кийиб, жилғалар, шўх сойлар тилга кирди. Хуллас, табиат ўзига оро беришга тушди. Республикамиз жанубида эса бодом гуллади. А. Тўраев фотоси.

ШОИРЛАР ТАРОНАСИДА

Серқуёш ўлкамизда водию воҳалар, шаҳару қишлоқлар бўйлаб баҳор ўз сепини ёймоқда. Кишилар қалбида беҳад сурур, чеҳраларида мамнуният жилваланади.

Наврўзни байрам қилиш халқимизнинг азалий удумларидан бўлиб, ота-боболаримиз янги меҳнат баҳорини жуда катта шоду хуррамлик, чексиз орзу-умидлар билан қаршилаганлар.

Қадимдан наврўз шодиёнаси ижодкорларнинг битмас-туганмас илҳом манбаи бўлиб келмоқда. Шарқ поэзиясида баҳорни мадҳ этиш азалий анъана бўлиб, буюк сўз санъаткорлари уни ҳамиша ёниқ эҳтирос билан куйлаганлар. Шеъриятнинг бобокалонларидан бири Умар Ҳайём наврўзга шундай рубоий бағишлаган:

У ён-буёнимга ташлайман назар,
Боғларда шилдираб оққан сув кавсар.
Кавсардан сўз очма, далалар жаннат,
Шу жаннатда ўтир, ёнимда дилбар.

Наврўз мавзуси улуғ шоиримиз Алишер Навоий ижодида янада кенгроқ ўрин олган. Навоий наврўз шодиёналари муносабати билан шундай ёзган эди:

Мувофиқ кийдилар, бўлмиш магар наврўз ила байрам,
Чаман сарви ёшил хилъат, менинг сарви равоним ҳам.

Асарларида баҳорни куйлаган шоир айни чоғда кишиларни ундан баҳраманд бўлишга, тер тўкиб ҳалол меҳнат қилишга ундайди.

Бироқ улуғ гуманист шоир ўз даврининг оташин фарзанди сифатида феодал жаҳолатида яшаётган оддий халқнинг кулфатли ҳаётидан ҳам кўз юмолмасди. Шунинг учун шоирнинг баҳор ҳақидаги ўйлари халқнинг ғуссали тақдири билан эш ҳолда жаранглайди.

Ер юзин тутқон баҳор айёми эрмас лолазор,
Ким юзинг ҳижронидан гирён кўзим қон йиғламиш.

Октябрь революциясигача ўтган бошқа ўзбек шоирлари ҳам баҳор ҳақида кўпгина шеърлар яратганлар. Биз наврўз таронасини Муқимий, Фурқат, Нодира ва бошқа кўпгина шоирлар ижодида ҳам учратамиз. Уларнинг шеъриятида баҳорнинг ойдин жамоли халқнинг булутли тақдири билан ёнма-ён қўйилади. Меҳнаткаш инсониятнинг ёруғ келажаги, баҳор ёруғлигига ҳамнафас истиқболи орзу қилинади.

Октябрь инқилоби бу орзуларни рўёбга чиқарди. Эртаклар амалга ошди. Халқ тақдирида баҳор бошланди. Шеърият «Қуёшнинг чинлаб чиққанини» олқишлади, «деҳқонбобони далага, меҳнатга чорлади». Ўрик гуллашида халқнинг абадул-абад кулган толеини кўрди. Ўзбек совет шоирлари ижодида баҳор, наврўз темаси Ватан, табиат, меҳнат ва бахт, орзу ва умид, ҳақиқий ишқ-муҳаббат мавзуси билан боғлиқ тарзда ифодаланди.

Элимизда тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йили наврўзи бошланяпти. Бу улуғ меҳнат йилининг баҳори, коммунизм сари мамлакатимизнинг янги қадам ташлаши арафасидаги байрам. Буюк беш йилликлар баҳори янгича тарихий маънолар, янгича ҳис-туйғулар билан шеъриятда жаранглайди. Қадим наврўз таронаси янги юрак оҳанглари билан садо беради.

Ҳ. ҲАСАНОВА,
Ф. НАБИЕВ.

МАЙСАЗОРЛАРДА

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоролик деҳқонлар баҳорнинг иссиқ кунларидан самарали фойдаланиб, баҳорги дон экишни авж олдириб юбордилар. Ромитан, Навоий, Шофиркон, Свердлов район хўжаликларида дастлабки минг гектардан ортиқ ерга уруғ сепилди. Областда кунига бир неча юз гектар майдонга арпа, буғдой маккажўхори экилмоқда.

Шу билан бирга кузги экилган ғалла майсаларини парвариш қилиш ҳам қизғин боряпти. Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозининг Т. Эсонов, Энгельс номли колхознинг А. Аминов, «Коммунизм» колхозининг Ж. Муҳаммадиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғалла майсаларини озиқлантириш тугалланди. Ҳар гектар ерга 80-100 килограммдан минерал ўғит сепилди. Вақтида бороналанган, озиқлантирилган майдонларда ғалла яхши ривожланмоқда.

Беш йилликнинг белгиловчи йилида областда 4 минг гектардан ортиқ кузги ғаллани бороналаш ва озиқлантириш мўлжалланган. Ҳозиргача бу ишнинг учдан икки қисми бажарилди. Бухоролик ғаллакорлар бу йил 93 минг тонна дон етиштириш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар.

Т. НАЗИРОВ.

ХАЛҚ САЙИЛЛАРИ

Бухоро областининг шаҳар ва қишлоқларига наврўз байрами айёми келиб, халқ сайиллари ўтказиляпти.

Область халқ филармониясининг артистлари, бадиий ҳаваскорлик коллективлари Ғиждувон, Вобкент, Навоий, Бухоро районларининг колхоз ва совхозларида бўлишди. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати — район маданият уйининг «Лола» халқ ансамбли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг бўлажак юбилейига бағишланган янги программасини галаосиёликларга тақдим этди. Айний номидаги область музикали драма ва комедия театри артистлари Ромитан райони хўжаликларида бўлиб, пахтакорлар, чорвадорлар, механизаторларни шод этди. Полвонлар миллий кураш усталари стадионларида ва спорт майдонларида беллашмоқдалар. Шофиркон райони от спорти клубининг аъзолари, қишлоқ оғир атлетикачилари, футболчилар, волейболчилар ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ЛОЛА КЕЛТИР

Учқур бола,
Чопқир бола,
Онажонинг етолмас.
Баландроқ уч,
Қуёшни қуч,
Сени ҳеч ким тутолмас.
Тишлаб-тишлаб югурасан,
Қўлларингда кулча нон.
Ҳаммасига улгурасан,
Келажакни кўзлаб югур,
Қанотларинг темирдан.
Онажонинг завқини кўр,
Лола йиғиб кел, қирдан.
Оёғига тўша уни,
Қўлларига лола тут.
Иқболи деб ўпар сени,
Сенинг билан бағри бут.
Учқур бола,
Чопқир бола,
Гуллатиб юр, ер кўксин.
Четлаб ўтсин қайғу алам,
Йўлларингда бахт кулсин!

Бибисора ТУРОБОВА,
Самарқанд.

БЎСТОН БЎЛУР

ЧАРХИЙ.

Навбаҳор барқ урса ҳусни ер юзи бўстон бўлур,
Гар тараннум тузса булбул ғунчалар хандон бўлур.

Сабзалар яшнаб бисотин ёзса ҳар жон илгида,
Даста-даста гул, бинафша, чаккада райҳон бўлур.

Чин муҳаббат аҳли, меҳнат аҳлидир аҳбоблар,
Гул ҳаёт ишқида ҳамма бир тану бир жон бўлур.

Қишда ёз фаслин ғамин ер навбаҳор айёмида
Пахтазорда пахтакор-у, боғ аро боғбон бўлур.

Яхши ният бирла дўстим айла боғу роғлар,
Қолса бир туп мевасиз ер эл учун армон бўлур.

Сўзни уққан яхши фарзанд, билки, омад келтирур.
Узбилармон, тантиқ одам аксарий нодон бўлур.

Оташин қалбингла дўстим ишла енгиб мушкилинг,
Утга тоб берган хамирдан лоларанг ширмон бўлур.

Жону-дилдан туҳфамиз бу юртим олтин тўйига,
Шубҳасиз дурдоналардан тоғ-тоғ хирмон бўлур.

Она тупроқ нури чашми, ҳур замон авлодимиз,
Ваъдамиз чиндан муқаррар аҳд ила паймон бўлур.

Ишни қойил айлаганлар меҳнатига офарин,
Эл шарафлаб олий минбар узра у меҳмон бўлур.

НАВРЎЗ СОНЕТИ

Булутлар пода-пода, бўйнида маржон шода,
Базми жамшид самода — келибди фасли наврўз.

Ҳушбўй анқир ҳавода, қушар тили наъода,
Тўй бўлгандек маънода — келибди фасли наврўз.

Ариқ бўйида ялпиз, қулоғин чўзиб ёлғиз,
Кимгадир муштоқ ҳаргиз — келибди фасли наврўз.

Пигитни тинглаб сўзсиз, юзлари бўлиб қирмиз,
Севги дарсин тинглар қиз — келибди фасли наврўз.

Куртак отиб нав-ниҳол, бошига қўниб иқбол.
Пиёлада тутиб бол — келибди фасли наврўз.
Тонгни кутиб не аёл, қозон бошида хаёл,
Сумалакдан татиб қол — келибди фасли наврўз.
Қирғоқдан тошиб тўлқин, дарёдан эсиб эпкин,
Наврўз келибди дуркун менинг қалбимга букун.

Барот БОЙҚОБИЛОВ,
Узбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

ЛИМОНЗОР

Қосим Раҳимов номли совхозда Шеробод даштида биринчи лимонзор барпо этилмоқда. Денов районидаги «Ҳазорбоғ» совхозининг цитрус мева етиштирувчи миришкорлари шерободликларга «Мейер» нав лимоннинг 1200 туп кўчатини юборишади. Лимоннинг бу нави жанубнинг қуруқ тропик иқлимига яхши мослашган. Ҳозирча янги лимонзорга бир гектардан ортиқ участка ажратилди. Кейинги йилларда лимонзор 2-3 баравар кенгайтирилади.

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахти янада кўркам ва гўзал бўлади. Шу кунларда қизғин давом этаётган кўчат экиш ойлиги «Шаҳримизни яшил либосга бурканмиз» шиори остида ўтмоқда. Янги барпо этилаётган боғ-ҳиёбонларга, кўча ёқаларига ўтқазилган дарахт кўчатлари бугунгача 650 минг тупга етай деб қолди. Суратда: «Халқлар дўстлиги» монументи ўрнатиладиган ерда кўчат ўтказиляпти.

Ҳ. Носиров ва Т. Каримов фотоси.

ҲАММА ШУНДАЙ БЎЛСА...

Бектемирда истиқомат қилувчи Тамара Турсунова магазиндан келаётиб тўсатдан бетобланиб қолди.

Қўйлиқдан Бектемирга йўл олган 31-18 ТНД такси шофёри Маҳмуд Азизов буни кўриб турганди, машинасини бемор олдида тўхтатди-да:

— Нима бўлди, онажон, машинага ўтиринг, уйингизга элтиб қўяман, — деди. Маҳмуднинг бу сўзини эшитган аёл ўғлим келиб қолди дедими, севинганидан Бахти-Бахти деди-да, кўзини очди.

Шофёр машинасини тўғри касалхонага бурди. Беморнинг адресини билиб, уйига хабар берди...

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

— Ўғлим битта эди. Энди сиз билан иккита бўлди. Яхшиларга раҳмат, — дейди Тамара Турсунова. Улар ҳозир Маҳмудлар оиласи билан борди-келди қилиб туришади.

Тошкент шаҳар 3-таксимотор паркида самарали хизмат қилаётган Маҳмуд Азизов номига бундай раҳматномалар жуда кўп келади. Чунки у такси хизмати қандай бўлиши кераклигини яхши билади. Такси шофёри ҳар бир йўловчига самимий хизмат қилиши, уни ранжитмаслиги керак, — дейди Азизов.

— Мен Улуғ Ватан уруши инвалидиман. Қўлтиқтаёқда юраман. Автобус кутиб Қўйлиқда тургандим. Такси машинаси келиб тўхтади:

— Машинага ўтиринг отахон, — Қаерга олиб борай? дея сўради хушмуомалалик билан. Тўлқинланиб кетдим-да:

— Уйим яқин, автобусда кетаман, — дедим. Шофёрнинг исми Маҳмуд экан. У мени қўярда-қўймай уйимга элтиб қўйди. Фарзандларинг шундай бўлса... Ҳар бир такси шофёри ўз вазифасини мана шундай адо этсин, — дейди Йўлдош ота Ғуломов.

Маҳмуд Азизов одамийлиги, инсонпарварлиги, ўз ишини яхши билгани ва тушунгани учун ҳам ҳамкасблари орасида катта обрў қозонган.

И. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.45 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Музикали учрашувлар. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — Наврўз байрами. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Баҳор чорлайди. 22.45 — Баландлик (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.35 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Болалар учун кўрсатув. 19.35 — Москваликлар ва ленинградликлар мусобақаси. 20.05 — Симфоник рақслар. 20.45 — Йил ҳам ўтмайди (бадиий фильмнинг 2-серияси). 22.00 — Ёшлар ижоди (Тошкент). 22.30 — Людмила Зикина куйлайди. 23.20 — Телефильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Тошкент ва тошкентликлар. 19.55 — Икки ҳаёт (бадиий фильмнинг 2-серияси). 21.25 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/III да Чио-чио-сан, 23/III да Бир актли балетлар (кундузи, билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/III да Комиссия, 23/III да Оқшомдан тушгача.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/III да Ҳижрон, 23/III да Хонума хоним.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ҚОЗОҚ ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

КИНО

Йўқолган миллионлар — «УЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 15.00, 19.00), «СПУТНИК» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

Хулоса — «ВОСТОК» (12.00, 21.45), «МОСКВА» (11.30, 15.00, 19.00).

Ҳеч севганмисиз?.. — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Тинч океанда ҳам... — «МОСКВА» (13.15, 17.00, 20.45).

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг
БУТУНИТТИФОҚ ҚОРАКЎЛЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
1974 ЙИЛ УЧУН
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Хусусий зоотехника — кундузги, сиртқи:
қишлоқ хўжалик ҳайвонларини боқиш ва ем-хашак технологияси — сиртқи;
ўсимликшунослик, селекция ва уруғчилик — кундузги.

Аризалар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: диплом нусхаси иловаси билан (нотариус томонидан тасдиқланган), кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа (фотосурати билан), таржимаи ҳол, ижтимоий-ишлаб чиқариш характеристикаси, меҳнат дафтарчасининг нусхаси, медицина справкаси (286-форма), олий ўқув юртининг рекомендацияси (шу йили битирувчилар учун), танланган мутахассислик бўйича илмий асарлар ёки реферат.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳар-23, Карл Маркс кўчаси, 47-уй.

ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

«УЗГЛАВВОДСТРОЙ»ГА ҚАРАШЛИ «ПРОМСТРОЙМАТЕРИАЛИ» ТРЕСТИНИНГ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИНИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИШ БОШҚАРМАСИ ТУГАТИЛГАНЛИГИ САБАБЛИ
«ТЮУМУЮНГИДРОСТРОЙ» қурилиш бошқармасининг ёрдамчи корхоналар комбинатига ҳамма даъволарни
26 мартгача юборилсин
Адрес: Хоразм область, Ҳазорасп район, «Питняк» посёлкаси.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎЗБЕКИСТОН ОНКОЛОГИЯ ВА РАДИОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
Клиник ординатурага онколог мутахассислиги бўйича (1 ўрин)
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Ҳужжатлар — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чиғатой кўчаси, 383-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Иқтисод институти коллективи сектор мудири, иқтисод фанлари кандидати К. М. Ёқубовга синглиси

Гулсара ЁҚУБОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 03325. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 68.